

Дзвоник

№96

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 8 рік видання, березень, 2015 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 96, 2015 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк
Редактор: Тереза Шендрою
Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

Наша електронна адреса:
redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки
- * оповідання
- * вірші
- * загадки
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * гумор

Дзвоник завжди радо прислуха-

ється до ваших пропозицій і друкуватиме надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих матеріалів відповідають їх автори!

Тарас ШЕВЧЕНКО

Якби мені, мамо, намисто

*Якби мені, мамо, намисто,
То пішла б я завтра на місто,
А на місті, мамо, на місті
Грає, мамо, музика троїста.
А дівчата з парубками
Лицяються. Мамо! Мамо!
Безталанна я!
Ой піду я богу помолюся,
Та піду я у найми наймуся,
Та куплю я, мамо, черевики,
Та найму я троїсті музики.
Нехай люде не здивують,
Як я, мамо, потанцюю.
Доленько моя!
Не дай мені вік дієувати,
Коси мої плести-заплітати,
Бровенята дома зносити,
В самотині віку дожити.
А поки я заробляю,
Чорні брови полиняють.
Безталанна я!*

Доля

*Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала. Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дяка в науку.
«Учися, серденько, колись
З нас будуть люде», – ти сказала.
А я й послухав, і учивсь,
І вивчився. А ти збрехала.
Які з нас люде? Та дарма!
Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою.
Ходімо ж, доленько моя!
Мій друже вбогий, нелукавий!
Ходімо дальше, дальше слава,
А слава – заповідь моя.*

Ірина МОЙСЕЙ

Де знайти Весну?

«Гей, радійте всі, співайте!»
 «Йде весна! Весну вітайте!» –
 На кущі біля барлога
 Щebetало якомога
 Голосніше птаство жваве,
 Коли сонечко яскраве
 Ліс замерзлий обігріло, –
 От і птаство те раділо,
 Такий галас учинили,
 Що медведика збудили.
 Тож малий розплющив очі,
 Став із ліжка неохоче
 І прислухався до хору,
 Що дзвенів-лунав знадвору.
 «Хто не дав мені поспати?
 Йде весна? Її стрічати?
 Що воно за звір чи птиця,
 Вона їсться, а чи п'ється?»
 Медвежа лиш місяць мало
 Від народження й не знало
 Що таке ота весна:
 «Але раз у всіх вона
 Таку радість викликає,
 Раз її весь ліс чекає,
 Значить, то є щось вагоме». –
 Та не було мами вдома,
 Щоб у неї розпитати.
 Медвежатко вийшло з хати:
 «Ось в пташок і запитаю,

Бо вони про весну знають,
 Раз той галас учинили». –
 Але птаство полохливе,
 Лиш ведмедика уздріло –
 Крильцями залопотіло,
 Зграйкою у вись здійнялось
 І в гущавину подалось.
 «І кого тепер шукати,
 Щоб про весну розпитати?» –
 Медвежатко зажурилось
 І довкола обдивилось.
 Коли бачить – на осонні
 Квіти білі напівсонні
 Ніжне листя вигрівують.
 «Ось у кого я спитаю», –
 До квіток мале подалось,
 Але як вже не старалось,
 Ті у відповідь мовчали,
 Лиш голівками кивали.
 Але ведмежа не здалось
 І ще далі в ліс подалось.
 Коли чує – за горбочком,
 Наче дзвонить хтось дзвіночком.
 Не з лякливого десятка
 Було наше ведмежатко,
 І лише одним стрибком
 Опинилось за горбком.

(Закінчення на 4-ій сторінці)

Марія ЧУБІКА

Весна і Мама

В природі все змінюється, не стоїть на місці. На зміну осені приходиться зима, а на зміну зими приходиться прекрасна весна. Ось, так і тепер вже запахло весною: теплий вітер розганяє хмарки, щоб не заступали усміхнене сонечко.

Талі сніги біжать із ґрунів дзюркотливими струмочками, плачуть бурульки під стріхами, а листочки вже висовують свої голівки із бруньок. Вони хочуть на волю.

До своїх гнізд повертаються шпаки та граки, а проліски де-не-де піднімають свої голівки-дзвіночки, білі-пребілі, з-під сухого осіннього листа.

Вони чекають, щоб діти подарували їх своїм мамам та бабусям, адже завтра – 8 березня – прекрасне свято всіх – усіх жінок!

Маринка – гарна і добра дівчина. Вона завжди була усміхненою і веселою. Тепер вона сумує. Так, вона сумна, бо її бабуся захворіла. І то якраз тепер, у переддень такого прекрасного свята – свята мам та бабусь.

Внучка приготувала для неї гарний букет підсніжників та бриндушок, за якими ходила із подружками аж під Сиглу, бо там сонечко припікало дужче і розтопило сніжок. З-під сухого листа весело моргали білі-пребілі дзвіночки.

А тепер бабуся лежить у ліжку, у неї велика гарячка, а Маринка не знає пекти тістечка.

Ірина МОЙСЕЙ

Де знайти весну?

(Початок на 3-ій сторінці)

**Бачить – там струмок дзюркоче
«Може, він мені захоче
Все про весну розказати?
Що ж поспробую, як знати...»
Та на всі його питання
Відповідь одна – дзюрчання,
Хоч для слуху і приємне,
Та для ведмежа – даремне,
Що за невідома мова?
Він не зрозумів ні слова.
Довго ще мале блукало
Лісом і усіх питало,
Де ж йому весну зустріти.
Вже й почало вечоріти.
«Що ж, пора вже повертатись,
Мама буде хвилюватись», –
Й незважаючи на втому,
Хутко подалось додому.
Медвежа не помилялось,
Мама дійсно хвилювалась,
Хоч і сердилась на нього,
Та не лаяла малого,
А коли про все дізналась,
Навіть щиро розсміялась:
«Ти тому пішов із хати,
Бо весну хотів стрічати?
То чому ж так зажурився,
Ти ж із нею вже зустрівся».
Медвежа оторопіло:
«Де? Коли?» – не розуміло.
Мама усміхнулась мило
І малому пояснила:
«Це не звір, ані не пташка,
Не рослина й не комашка,
Це пора така чудова –
У природі всій обнова
Наступає після зимки.
Як пташки співають дзвінко,
Як побачиш квіти білі
Та бруньки набубнявілі,
Як почувеш спів струмочка –
Це і є весна, синочку».**

8 Березня - день матері!

Дмитро ПАВЛИЧКО

* * *

Матусенько! Було, на терня ногу
вколю і плачу. Ти мене полаєш:
«На, маєш –
слава богу!
Отак тобі і треба за свавілля!»
Але душа в самої, бачу, в'яне,
до рани
тулиш зілля
і рвеш стару сорочку на пов'язку...
Мій біль минався хутко. Нині знову
шовкову
ніжну ласку
твоїх великих рук згадав я, нене...
І знов прибіг до тебе – лиш не сердься:
у серці
рана в мене.
Не можу я добути з нього терен,
любов'ю вбитий. Все тобі сказавши,
як завше,
нині певен,
що ти мені допоможеш... правда, рідна?
Так що ж це ти не чуєш і не бачиш,
неначе
ти не згідна...
Невже не можеш ради серцю дати,
страждання втихомирити нестримні,
скажи м'ні,
мудра мати!

Володимир СОСЮРА

* * *

Не плач, матусю, не ридай
і не губи в снігах надії.
Як білий цвіт сади покриє,
я повернусь у рідний край.

В піснях дзвенітимуть панелі
на святі звільнених людей.
І сльози на моїй шинелі
розквітнуть од твоїх очей.

До сонця здійметься калина,
в ярки збіжить з водою сніг,
і брат сестру, і мати сина
притиснуть до грудей своїх.

Андрій МАЛИШКО

Моїй матері присвячую

* * *

Мати моя, мати дорога,
Осінь горить в полях,
Хай ані мжичка, ані юга
Не занесе твій шлях.

Мати моя, голово стара,
Встали багряні дні,
Мчать ешелони біля двора,
Треба спішити мені.

Мати моя, опада сніжок,
Килимом стеле путь,
Хай не завіє твоїх стежок,
Що синові в серце йдуть.

Роман ЛУБКІВСЬКИЙ

* * *

Матері не вмирають.
Матері не сплять.
День і ніч матері в узголів'ях стоять
Над нашим сумлінням,
над мислями й долями,
Над тривогами нашими,
Нашими болями!

Матері не вмирають. Умирають сини.
Блиск останній для нас –
то блиск сивини,
І остання зоря, що зайде в небеса, –
Материнська сльоза, болюча сльоза...

Михайло Гафія ТРАЙСТА

ПРИГОДИ ЛІСОВИХ ДРУЗІВ

ЛИЦАР БЕРЕЗЕНЬ, ЦАРІВНА ВЕСНА ТА ДІВЧИНА БЕРІЗКА

*«Ой у полі береза стояла,
На березі зозуля кувала.*

*Питається зозуля березу:
Чом береза біла, не зелена...»*

З української народної пісні

Юні мої друзі!

Мабуть, ви чули і читали багато легенд та казок про царівну Весну, про лицаря Березня і про дівчину Березу, але цю казочку, що я збираюсь вам розказати, Ви певне не чули.

Давно, у небесному царстві разом зі своїми одинадцятьма братами-місяцями, жив лицар-місяць Березень, який закохався в царівну Весну, що жила в земному царстві разом зі своїми сестрами-царівними Літом, Осінню та Зимою. А в підводному царстві жила гарна дівчина, яка служила царівнам-пустункам Хвилям, що від ранку до вечора пустували, колихаючись на поверхні озера, а вечором, повертаючись в підводний замок, розказували про те, що діється в сусідньому земному царстві.

– Знову спустився лицар Березень з небесного царства до царівни Весни, – сказала одна з царівен Хвиль.

– Ох, який гарний лицар Березень! – охнула інша.

– Гарнішого на світі немає, – додала третя.

– З його кучерями вітер бавиться...

– В нього очі – сині-пресині, мов небо...

– Його слідами квіти розквітають...

– Його посмішку барвисті метелики на крилах несуть...

– Від його погляду сади цвітом буяють...

Дівчина служниця слухала їхню розмову і навіть не заримітила, як закохалася в лицаря Березня.

Другого дня попросила царівен Хвиль, щоб взяли її з собою, бо хоче подивитись на земне царство, на царівну Весну та лицаря Березня. Царівни погодилися. Але дівчині не вистачило того, щоб побачити земне царство з поверхні озера. Їй захотілось ступити на зелений м'який килим трави, понюхати запах квіток, придивитись зблизька на барвисті крила метеликів...

– Дівчино, не виходь, не виходь на берег! – скрикнули одноголосно царівни Хвилі, але дівчинка вже ступала по зеле-

Тарас ШЕВЧЕНКО

БАРВІНОК ЦВІВ І ЗЕЛЕНІВ...

Тарас ШЕВЧЕНКО Н. Я. МАКАРОВУ на пам'ять 14 сеп-
тября

Барвінок цвів і зеленів,
Слався, розстилався;
Та недосвіт перед світом
В садочок укрався.
Потоптав веселі квіти,
Побив... Поморозив...
Шкода того барвіночка
Й недосвіта шкода!

БУВАЄ, В НЕВОЛІ ІНОДІ ЗГАДАЮ ...

Вітер з гаєм розмовляє,
Шепче з осокою,
Пливе човен по Дунаю
Один за водою.
Пливе човен води повен,
Ніхто не спиняє,
Кому спинить – рибалоньки
На світі немає.
Поплив човен в синє море,
А воно заграло,–
Погралися гори-хвилі –
І скіпок не стало.

Недовгий шлях – як човнові
До синього моря –
Сиротині на чужину,
А там – і до горя.
Пограються добрі люди,
Як холодні хвилі;
Потім собі подивляться,
Як сирота плаче;
Потім спитай, де сирота,–
Не чув і не бачив.

БУВАЄ, ІНОДІ СТАРИЙ

Буває, іноді старий
Не знає сам, чого зрадіє,
Неначе стане молодий,
І заспіває... як уміє.
І стане ясно перед ним
Надія ангелом святим,
І зоря, молодість його,
Витає весело над ним.
Що ж се зробилося з старим,
Чого зрадів оце? Того,
Що, бачите, старий подумав
Добро якесь комусь зробить.
А що ж, як зробить? Добре жить
Тому, чия душа і дума
Добро навчилася любить!
Не раз такому любо стане,
Не раз барвінком зацвіте.
Отак, буває, в темну яму
Святее сонечко загляне,
І в темній ямі, як на те,
Зелена травка поросте.

ному моріжку, нюхала розквітлі весняні квіти і приглядалася до різнобарвних крилець метеликів.

Та не довелось бідній дівчині довго радуватись, бо вийшла царівна Весна свого коханого зустрічати, і як побачила її такою гарною, то перелякалась, щоб Березень не закохався в неї, і перетворила її на високе струнке деревце.

– Ой, яке гарне деревце! – здивувався лицар.

– Деревце, як й інші, – байдуже відповіла царівна.

– А як його звати? – поцікавився.

– Воно без назви.

– Тоді я назву його Берізкою, – сказав лицар.

– Тому, що ти Березень? – ревним голосом запитала Весна.

– Ні, тому, що виросло на березі озера.

Відтоді кожного разу, коли приходив лицар Березень в гості до своєї коханої Весни, дівчина Берізка тріпоче листячком і плаче прозорими сльозами, а її сльози виліковують будь-яку хворобу.

БІЛОСНІЖКА

(Продовження з минулого номера)

А королева прийшла додому й спитала в дзеркальця:

Дзеркальце, правду скажи-но мені:
Хто в нас найкращий, у цій стороні?

І дзеркальце відповіло їй так само, як перед тим:

Ви, королево, гарні у нас,
та Білосніжка в темній долині,
де вона в карликів мешкає нині,
краща за вас
в тисячу раз.

Як почула королева, що каже дзеркальце, то аж засіпалася з люті.

– Я таки звезду Білосніжку зі світу, навіть якби мені й самій довелося загинути! – крикнула вона.

Потім пішла в потаємну комірчину, до якої ніхто не заглядав, крім неї, і зробила там отруйне яблуко. Воно було біле, червонобоке й таке гарне, що кожному закортіло б його з'їсти. Але кожен, хто б його надкусив, відразу помер би.

Коли яблуко було готове, королева пофарбувала собі обличчя, перебралася селянкою і пішла в гірську долину, до хатини сімох карликів. Постукала вона в двері, а Білосніжка виглянула у віконце та й каже:

– Карлики наказали мені, щоб я нікого не впускала.

– То й не впускай, – мовить селянка, – тільки візьми яблуко. Я тобі дарую його.

– Ні, – каже Білосніжка, – я не можу його взяти.

– Боїшся, щоб я не отруїла тебе? – питає стара. – Ну то глянь, я розріжу його надвоє: червону половину з'їси ти, а білу я.

А вона зробила яблуко так, що отруєна була тільки червона половина.

Білосніжці дуже хотілося того яблука, і як вона побачила, що селянка їсть його, то не втрималась, вистромила руку у вікно й узяла отруєну половину. Та тільки-но вкусила її, зразу впала додолу, як мертва.

Подивилася на неї королева страшним поглядом, зареготала та каже:

– Біла, як сніг, червона, як кров, чорна, як дерево на рамі! Ну, цього разу тебе вже карлики не збудять!

І коли вона вернулася до замку, то зразу ж запитала дзеркальця:

– Дзеркальце, правду скажи-но мені:
хто в нас найкращий у цій стороні?

І дзеркальце відповіло:

– Ви, королево, найкраща у нас.

Тепер її задрісне серце заспокоїлось, коли таке серце може заспокоїтись.

Повернулися карлики ввечері додому і бачать: лежить Білосніжка долі й ані пари з уст, справді вже мертва. Вони підвели її, обшукали, чи нема на ній чогось отруйного, розпустили їй пояс, розчесали коси, обмили її водою і вином, та нічого не допомогло: дівчина була мертва й не оживала. Тоді вони поклали її на нари, посідали всі сімєро навколо й заплакали. Так вони плакали

три дні. Потім хотіли поховати її, але вона була як жива, навіть рум'янці на щоках не зблідли. Тому карлики сказали:

– Не можемо ми її опустити в темну могилу.

І надумали вони зробити прозору скляну труну, щоб Білосніжку видно було з усіх боків. Поклали вони її туди, а на труні золотими літерами написали, як її було звати й що вона була королівська дочка. Потім винесли труну на високу гору і на зміну охороняли її. До труни прилітали птахи й теж оплакували Білосніжку – спершу сова, тоді ворон, а наостанці голуб.

Довго-довго лежала Білосніжка у своїй труні і нітрохи не мінялася, лишалась така, як була: шкіра біла, як сніг, щоки червоні,

як кров, а коси чорні, як рама з чорного дерева.

Одного разу їхав тим лісом королевич і зайшов до карликів переночувати. Побачив він на горі труну і красуню Білосніжку в ній, прочитав, що на тій труні написано золотими літерами. І каже він карликам:

– Віддайте мені цю труну, я за неї заплачу, скільки ви захочете.

Але карлики відповіли йому:

– Ми її не віддамо за все золото, яке є на світі.

– Ну, то подаруйте її мені, – сказав королевич. – Я тепер без неї жити не зможу. Дивитимусь на Білосніжку хоч на неживу, все-таки легше буде.

Пожаліли його карлики й віддали йому труну з Білосніжкою. Королевич звелів своїм служникам узяти її на плечі й нести до замку. Ідуть вони, йдуть, та й зачепилися за якийсь кущ. Труна струснулася, Білосніжка в ній також, і шматочок отруєного яблука, який вона була відкусила, випав

у неї з рота. Невдовзі по тому вона розплющила очі, підняла віко труни й сіла в ній, знов жива-живісінька.

– Ой леле, де я? – вигукнула вона. Зрадив королевич та й каже:

– Ти в мене!

І розповів їй, що з нею було. А на закінчення мовив:

– Ти мені стала миліша за все на світі. Ходи зі мною до замку мого батька й стань моєю дружиною!

Білосніжка погодилась і пішла з ним. У королівському замку почали готуватися до бучного весілля.

Але на те весілля запросили й лиху мачуху Білосніжки. Вбралася вона у свої найкращі шати, підійшла до дзеркальця та й питає його:

*Дзеркальце, правду скажи-но мені:
хто в нас найкращий у цій стороні?*

А дзеркальце й каже:

*Ви, королево, гарні у нас,
Та молода королева
краща за вас
в тисячу раз.*

Як почула це лиха отруйниця, то аж засичала з люті. І стало їй страшно, так страшно, що вона зрозуміла: той страх її вже ніколи не кине. Спершу вона вирішила не йти на весілля, та потім передумала, бо переконалася, що як не побачить молодої королеви, то не матиме спокою.

Зайшла вона до кімнати, де сиділи молоді, впізнала Білосніжку й закам'яніла зі страху. Стоїть і далі ні руш. А тоді її лихе серце не витримало, і вона впала додолу мертва.

Кінець

Василина ГОЛОВЧУК

СВЯТО ВЕСНИ ТА ЖІНКИ

Це було напередодні восьмого березня.

Дівчина ішла вулицею, гірко плачучи, не звертаючи уваги на зустрічних, які ставили їй запитання, ані на калюжу, через яку раз пораз переступала, навіть ні на сльози, які котилися по її обличчю.

Вслід за нею спішила Марійка, старша сестричка, і ледь-ледь наздогнала її.

– Що сталося, Анничко? – спитала у неї, обійнявши, витерла сльози, взяла сумочку та її за руку і рушили далі.

– Сьогодні на уроці ручної роботи ми із учителькою готували подарунки для своїх матусь, щоб подарувати на восьме березня. Тут я не витримала, заплакала, взяла сумку і пішла додому, нікому не кажучи ні слова – пояснює Анничка.

– Сонечко, ти неправильно зробила, учителька подумає, що в тебе щось заболіло, або щось там із тобою сталося. Прийшла до мене і попросила піти додому, щоб дізнатися правду і не залишати тебе самітньою.

Анничко, своїї: – А ти знаєш, що якраз два роки тому мама померла восьмого березня, і яке там свято для нас, я не хочу знати такого свята, – продовжує маленька.

– Це свято весни і жінки, – додає Марійка, обнімаючи маленьку сестричку, яку дуже любила.

– Завтра вранці підемо до нашої близької сусідки, самотньої баби Василихи, допоможемо прибрати у кімнаті, підмести, помити посуду, – запропонували Марійка а Анничка погодилася.

Дівчата встали раненько. Лише пішов батько на роботу, а вони миттю до бабусі, яка дуже любила дівчат і часто їх заманювала до себе.

– Доброго ранку бабусю, – із порога привіталися до неї.

Бабуся була дуже стривожена, може щось сталося – промайнуло їй у голові.

– Чому так рано, не спиться вам? – запитує – я лише встала, навіть не встигла прибрати ліжко, а в хаті такий непорядок.

– Бабусю, ми для того і прийшли, щоб допомогти вам, – і взялися серйозно за працю.

На кінець – скрізь порядок, вікно відкрили, свіже весняне повітря наповнило кімнату. Дівчата вернулися до себе, щоб зробити порядок і причепуритися. Анничка сіла на стільчик і знову розплакалася, а Марійка почала розраджувати:

– Не потрібно плакати, адже мама би цього не злюбила і не захотіла. А нашу маму ніхто не може нам замінити, вона добре захована в скарбниці нашого серця, – продовжує старша сестричка, ледь-ледь здержуючи сльози.

Нарешті дівчата обнялися, розсміялися, взяли підсніжники і знову до баби Василихи.

Бабуся також не сиділа, склавши руки. Поки дівчата були відсутні, спекла святочний пиріг, який приготувала ще ізвечора, поставила на стіл білою скатертиною вкритий, біля вази із підсніжниками.

– Ну, тепер прошу до столу, – запрошує бабуся дівчат і сама з ними сідає.

Двері відкриваються, і на порозі стоїть батько дівчат із тортком та коробочкою подарунків.

Тортик ставить на стіл, подарунки роздає всім, навіть і бабі Василисі купив гарно шовкову хустину, якій вона дуже зраділа і від щастя по її обличчю покотилися сльози.

– Я не знаю, коли останній раз була така щаслива тому, що дуже давно залишилася самітня, і пробачте мені за сльози, але вони із радощів, – вибачається бабуся.

Сідають всі за стіл, а батько говорить:

– По-перше, хочу привітати із святом весни чи жінки всіх вас, побажати всім міцного здоров'я, щастя, щоб горя не знали, у любові та достатку переживали.

– А ми задля цього прийшли до бабусі, щоб допомогти і поздоровити, та забули цього зробити, – розсміялися дівчата, а за ними батько та бабуся, яка навіть помолоділа від того, що її кімната наповнена сміхом, молодістю та радістю.

Бабуся почала запрошувати дівчат на обід, вечерю, і сніданок почали готувати, що їм не іти до школи на голодний шлунок.

Тепер вона була щаслива, що знову має для кого жити, а дівчата теж прив'язалися до бабусі, допомогли їй готувати їжу, пекли пиріг та інші солодоці, вчилися в неї вишивати, виплітати, співати, слухали казки. Про що їм тільки не розповідала старенька!

Анничка захотіла зробити перелаз, щоб ходити до бабусі та, як у пісні, що їм співала, а для старенької хвіртку, адже вона не могла перелізати через нього.

Коли сонечко зігрівало перелаз, бабуся сідала на нього разом із котиком Васильком і співала пісню про перелаз.

Так як весною все оновлюється, так і життя їхнє змінилося із святом весни. Тепер радість та щастя не лише у одній сім'ї, але і у баби Василихи, тепер вони так як «дві хати – одна сім'я».

Марія ДЯЧЕНКО

Абетка доброти

Ї (їжачки, пір'їнка, їжа)

Схожа буква «І» на «І»,
Тільки крапки у ній – дві.
З'їли їжу їжачки
Й заховались в голочки.
Хоч і колеться їжак,
Та насправді він – добряк!
Їжачків оберігай,
Не чіпай, не ображай!

Й (йод, йорж – запам'ятай)

Є цікава буква «Йот»
На початку слова «йод».
Впав, колінця зранив, може, –
Йод-цілитель допоможе!
Про йоржа читав ти, друже?
Ненажерливий він дуже.
З колючок плавець-корона
На спині – для оборони.

Людмила МИХАЛЕЙКО

ЛЕГЕНДИ І ПОВІР'Я ПРО ПІДСНІЖНИК

ПІДСНІЖНИК

*Складено казки, легенди, вірші
Про квіти тендітні дивної краси.
Ці перші квіти для всіх наймиліші.
Скромні підсніжники – діти весни.*

Латинська назва підсніжника – «Galanthus» – «молочна квітка» і відома ще за часів І тисячоліття. Сьогодні налічується близько 20 видів підсніжників, і всі вони занесені до Червоної книги.

Існує повір'я, що підсніжник білосніжний (саме така його наукова назва) – не тільки перша весняна квітка, а й перша квітка в природі. Одна з легенд розповідає, що коли Адам і Єва були вигнані з раю, панувала зима: йшов сніг, стояли сильні морози, навколо все було похмуре й мляве. Не витримала Єва холоду і з відчаю заплакала... Щоб її розрадити, зігріти і дати надію на кращі часи, ангел взяв у долоні кілька сніжинок, дмухнув на них і перетворив у ніжні, але стійкі білі підсніжники. Побачивши квіти, Єва зраділа і усміхнулась. Тому підсніжники – провісники тепла, символ чистоти, сподівань на краще майбуття, а в народі вони залишилися символом надії.

У слов'ян існує інша легенда про те, як люта Зима-стара зі своїми помічниками Холодом та Вітром вирішила не пускати на землю Весну. Усі квіти злякалися погроз, крім підсніжника, який випрямив свої гострі стебла, проколов сніг і вибрався з під сніжного покривала. Задзвенів дзвінко, почуло і побачило його Сонце – зігріло, а разом і всю землю, відкривши дорогу Весні ...

У різних країнах ця квітка називається по-різному: англійці звать її сніжною краплею або сніжною сережкою; чехи – сніжинкою; німці – сніговим дзвіночком, а українці

– проліском. Чимало країн світу 19 квітня святкують Міжнародний День підсніжника.

*(Використані матеріали:
Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії:
"Підсніжник звичайний".
Альманах визначних подій: "День підсніжника".)*

ПІДСНІЖНИК

*Хоч Лютий ще дні календарні гортає,
І білий підсніжник голівку схилив.
Жага до життя холод й сніг подолає
Й бажанням оцим він весь ліс розбудив.*

*Тендітно й несміло надію віщує.
І дзвін щемко-ніжний далеко бринить.
Той ключ дитинча усім тілом відчує –
ВЕЧНА відчайдушно, птахокрило летить!*

КАЗКА ПРО СНІГ ТА ПІДСНІЖНИК

(Складена на основі легенди Подніпров'я (Наддніпряни): «Про сніг»)

Сталось це дуже-дуже давно: одного зимового дня трапилось велике диво – на Землю вперше випав перший Сніг! Хоч був він таким холодним, як і завжди, але ще тоді зовсім не мав кольору, тобто був прозорим і невидимим. Першому Снігу дуже сподобалась Земля і все, що він на ній побачив. А полюбивши її, найдужче за все боявся заподіяти шкоди, бо помітив, що з його появою все навкруги міняється: мерзне і кременіє від його дотику. Тож вирішив Сніг знайти собі колір, щоб всі і все заздалегідь знали про його прихід. Звернувся він до Веселки, найбагатшої на різні барви:

– Веселко, подаруй і мені якийсь колір, щоб я став видимим.

Глянула Веселка на Сніг, затремтіла від холоду і відповідає:

– Ой, як несподівано ти з'явився! І рада б я тобі допомогти, але всі кольори і відтінки вже давно роздаровані. Ось, поглянем: червоний, рожевий і жовтий – квіткам; зелений з усім розмаїттям – травам, кущам, деревам; блакитний, синій – небесам; фіолетовий – рікам, озерам, морям, океану... А що й казати про фрукти та овочі: червона – суниця, калина, малина, вишня, помідор...; жовта – пшениця, диня, груша...

І так захопилася Веселка перераховувати всі-всі подаровані нею кольори, що й не помітила, як непроханий гість пішов, зрозумівши, що марно чекає допомоги.

Пішов Сніг далі шукати собі колір. Довго він блукав, просив у всіх поділитись з ним кольором: у трави, у квітів, у озер, у гір високих, навіть у сірих туманів просив, та ніхто не хотів з ним ділитися. Отак ходив він цілих три місяці; втомився, зм'як, послабшав. Його час перебування на Землі завершувався, а кольору він так і не знайшов... Вже було хотів змиритися з думкою, що так і залишиться повік невидимим, та якось забрів з сумним настроєм до лісу. Зустрів його Підсніжник та й питає:

– Чому ти такий сумний?

Розповів йому Сніг про пошук кольору, прикро і гірко зізнався, що втратив надію знайти видимий знак про його появу і прихід на Землю. А Підсніжник каже:

– Візьми білий! Охоче поділюся з тобою своїм білим кольором. Будь білим і чистим, адже це такий гарний колір. Я впевнений, що він тобі сподобається і буде дуже личити.

Як зрадів цьому Сніг! Був дуже вдячний ніжній квітці Підсніжника за його дарунок такого гарного білого кольору. Дружно попрощався Сніг з Підсніжником і з Землею, і всім що на ній було до наступної Зими. Отож з тих пір, коли взимку випадає білим-білим Сніг, то зігріває він Підсніжник, Землю і все, що на ній зустрине в знак великої подяки.

І граємося, і вчимося!

Леся ХРАПЛИВА

ПИСАНКА ЗВІРЯТ

1. Прочитавіте (прослухайте) віршики «Писанка звірят»:

*Взялися звірята
Писанку писати,
Бо ж іде Великдень,
Це велике свято!
Зайчик на драбині
Пише взори сині,
А лисиця помагає,—
Така добра нині!
Мишка із грибочка
Видивляє очка:
— Буде у звіряток
Писанка нівбочку!
Гуска ще під крила
Квачик захопила.
Пташка заспівала:
— Всім робота мила!
Лиш сова оспала
Лютю забурчала:
— От, мені дали би;
Я намалювала б!*

*Кінчають звірята
Писанку писати,
аді та веселі,
Що надходить свято!*

Запам'ятайте слова:

Взори – взір, візерунок – те, що намальоване (написане)

Видивляє – тут, малює (пише) на писанці
Буде писанка нівбочку – буде такою, як треба, гарною

Сова оспала – сонлива, заспана

Забурчати – заговорити нерозбірливо

2. До якого великого рокового свята звірята пишуть писанку?

3. Що святкуємо на Великдень?

4. Які звірі беруть участь у писанні великодньої писанки?

5. Розповіжте, хто з них, яку дію виконує.

6. Розгляньте уважно малюнок і скажіть, які звірі не беруть участі у написанні писанки?

7. Ви знаєте, що лисиця, звичайно, викрадає і поїдає курей, гусей і інших звірят. А на цьому малюнку вона з гускою – наче найкращі подруги. У віршику навіть сказано, що при писанні писанки разом з іншими лисиця «така добра нині». Чого доброго для вашої поведінки можна вам навчитися з цього прикладу?

Подав Іван РЕБОШАПКА

З А Ф А Д К М

Довго він в яйці сидів,
Мати його гріла.
Шкаралупу він пробив
І розправив крила.
Наче сонечко жовтенький,
Він маленький і тепленький.

(Курча)

Може скрізь вона літати,
Бо нема своєї хати.
Яйця іншим підкидає,
Скільки кому жити – знає!

(Вилець)

На сметану, масло, сир
Нам воно згодиться.
І корисне, і смачне,
Тече, як водиця.
Колір в нього, наче сніг,
Пригощу їним вас усіх!

(Молоко)

Я в барлозі взимку спав,
Мед із вуликів збирав.
Бант на шию пов'язали,
І до іграшок поклали.
Вайлуватий та м'який.
Відгадай, хто я такий?

(Плюшеве ведмежа)

Пісенька для мами

Слова Марії ЧУБІКИ

Музика Юрія ПАРАЩИНЦЯ

6
Я люб-лю спі- ва- ти Пі-сень-ку но- ву Про мо-ю ма-
ту- сю, Сон-це і вес- ну. Тра- ла- ла, тра- ла- ла

11
За-спі-ва- ю я, Будь ща-сли-ва і ко- ха- на, ма-монь-ка мо-

16
я, ма- монь- ко мо- я!

Я люблю співати
Пісеньку нову
Про мою матусю,
Сонце і весну.
Тра-ла-ла, тра-ла-ла
Заспіваю я,
Будь щаслив
І кохана, мамонько моя!

Я люблю співати:
Тра-ла-ла, тра-ла-ла
Про мою матусю,
Тра-ла-ла, тра-ла-ла,
Тра-ла-ла, тра-ла-ла
Заспіваю я,
Будь щаслива
І кохана, мамонько моя!

З болгарського гумору

* * *

– Тату, коли я виросту, то стану полярним дослідником.

– Дуже добре, Атанасе. Це чудова мрія.

– Але я вже тепер хочу готуватися до цього.

– А як саме?

– Щодня купуй мені морозиво, щоб я звикав до холоду.

* * *

– Посоромився б, Митку! Поруч ідеш і не допомагаєш старому.

– Не турбуйся, Герчо, це не мій дідусь...

* * *

– Хлопчику, де мешкає Петров? – питається чоловік у хлопчика, який бігає у дворі.

Хлопчик веде чоловіка на десятий поверх, показує на двері:

– Петров живе ось тут. Але зараз його немає вдома, бо він сидить у дворі на лавці.

* * *

Хлопчик-рибалка прийшов до фотографа й каже:

— Збільшіть, будь ласка, рибу, а мене залиште таким самим.

* * *

– Мамо, яку сорочку ти мені даси сьогодні? – гукає Петро з ванної.

– З коротким рукавом. А що?

– Та щоб я знав, поки мити руки.

* * *

— Тебе щойно покарали за розбиту тарілку, а ти вже співаєш...

— Але ж я співаю сумні пісні, мамо.

Розмалюй сторінку

8 Березня

Зроби власними руками!

КВІТИ ДЯДЯ МАМИ

Ранок 8 Березня. Заходиш до маминої кімнати з великим букетом квітів, виготовлених своїми руками, вітаєш дорогеньку з найпрекраснішим весняним святом і міцно-міцно цілуєш у щічку... Уявляєш, як приємно буде твоїй ненці отримати такий чудовий подарунок з самого рання! Цього разу подаємо об'ємну листівку «Квіти для мами».

Щоб виготовити таке весняне диво, вам знадобляться: кольоровий картон, клей, ножиці і трішки вільного часу.

1. Роздрукуй і виріж ось ці дві деталі. Приклади їх до кольорового картону (колір вибирай на свій розсуд) і обведи. Виріж дві деталі майбутньої вази.

1

2. Тепер вирізай квіточки. Можеш обрати будь-які: ромашки, майори, тюльпани, або такі, як на фото.

2

Кожна квітка складатиметься з чотирьох деталей різного розміру. Приклеюй окремі шари пелюсток один до одного: від найменшого до найбільшого. Для надання об'єму, трішки загинай пелюстки всередину.

3. Візьми деталі вази та склей між собою з боків та знизу. Ніжку вази залиш не заклеюю, її потрібно відігнути, аби листівка з квітами добре стояла на столі.

3

4. Наповни вазочку квітами, приклеївши їх до вищої стінки.

Вазочку можна оформити маленькими яскравими кружечками, ромбиками, сердечками, стрічками та блискітками... всім, чим підкаже вам фантазія.

Вазочка з квітами готова.

НА МНОГАЯ ЛІТА, ДОРОГА МАМО!

4

Пишаємося нашими дітьми!

**Василь Лазарчук, 1 рік,
с. Луг над Тисою**

**Андрій-Іван Бота, 11 місяців,
с. Луг над Тисою**

**Анкуца Лелку, 6 років,
Костина**

**Даніел Казан, 5 років та Давіяна,
3 роки, с. Негостина**